

7. DÜNYA İSLAM FORUMU

YEZD DEKLARASYONU (TASLAK)

“Stratejik İletişim: Referans Değerler, Kurumlar, Kişiler” ana teması altında 7. Dünya İslam Forumu (DİF), 24-25 Mayıs 2016 tarihinde İran’ın tarihî ve dinî özellikleriyle tebarüz eden şehri Yezd’de, IPIS (Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü - Institute for Political and International Studies) ve TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi) işbirliğinde; STK ve düşünce kuruluşu temsilcileri, araştırmacılar, siyasi temsilciler ve parlamenterlerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Organizasyon Komitesi, Forum’un gerçekleştirilmesine değerli katkılarından ötürü İran İslam Cumhuriyeti mümtaz Dışişleri Bakanı Sayın Dr. Muhammed Cevad Zari’ye şükranlarını sunmaktadır. İki gün süren Forum’un “Yezd Deklarasyonu” başlığı altında derlenmiş olan çıktıları aşağıdaki gibidir:

1. 7. Dünya İslam Forumu; İslam İşbirliği Teşkilatı beyannamesinde saygın yeri olan birlik, kardeşlik, barış, merhamet, şefkat, hoşgörü, eşitlik, adalet ve insan onuru gibi yüce ilke ve değerler öncülüğünde gerçekleştirilmiştir. Üye ülkeler arasında birlik ve dayanışmanın teşvik edilmesi ve güçlendirilmesinin önemi yeniden teyit edilmiştir.
2. Önceki Dünya İslam Forumlarının sonuç raporları hatırlatılmıştır.
3. İletişim, toplum, ekonomi ve siyaset alanlarında, aşılıcı ve harekete geçirici öğretiler manzumesi olarak, genel İslami ilke, değer ve amaçların önemi vurgulanmıştır.
4. Aşırılık ve şiddetin, büyük ölçüde yoksulluk, adaletsizlik, dışlanma, ayrımcılık, baskı, sömürge, dış odaklı tahakküm ve işgalin yanı sıra temel insan haklarının ihlali gibi farklı boyutlara sahip çeşitli olguların neticesi olduğu yinelenmiştir.
5. Göç, iltica ve sığınma krizlerinin kökensel nedenleri, oluşum koşulları ve toplumsal sonuçlarına ilişkin farkındalıkla uluslararası toplum nezdinde bu sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik müşterek yükümlülüğün üstlenilmesi çağrısında bulunulmuştur.
6. Uluslararası toplumun Batı’da İslamofobi’nin ortaya çıkışına ve İslam karşıtı tutumun talihsiz biçimde kötüleşerek kurumsallaştırılmasına tanıklık ettiği olgusuna yönelik kaygı dile getirilmiş; Müslümanlara ve İslami kurumlara yönelik toplumsal baskı ve saldırılar şiddetle kınanmıştır. Müslüman azınlıklara ev sahipliği yapan ülkelere, diğer faaliyetlerle birlikte gerekli yürütme ve yasama tedbirleri alınarak ilgili sorunla etkili biçimde mücadele edilmesi çağrısında bulunulmuştur.
7. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından Dünya Şiddete ve Aşırılığa Karşı (WAVE) ve Medeniyetler Diyalogu oluşumları çerçevesinde benimsenmiş çözümler olumlu karşılanmıştır. Bu tür çözümlerin sonraki süreçte genel farkındalık ve çatışmaların azaltılmasına bağlı olarak nihai şekilde şiddet, aşırılık ve terör faaliyetlerinin sonlandırılmasına zemin teşkil edeceği düşüncesinden hareketle İslam toplumunun söz konusu çözümleri etkili biçimde uygulamaya çalışması tavsiye edilmiştir.

8. Düşünce özgürlüğünü kalkan olarak kullanıp şiddet ve aşırı fikirleri besleyen kitlesel medya, internet ve uyduları istismar edenlere yönelik kaygı dile getirilmiştir. Bununla birlikte, bağımsız medyaya karşı uygulanan her tür ayırmacılık, baskı ve sansür kınanmıştır.
9. Stratejik iletişim analizlerinin yanı sıra dinler ve kültürler arası diyalogu güçlendirecek, insan haklarına saygıyı teşvik edecek, aşırılık ve şiddete dayalı düşünce zemininin gelişmesini önleyecek çalışmalar yapma üzere akademiler, âlimler, akademik kurumlar ve araştırma merkezlerinin rolünün artırılmasının gereği vurgulanmıştır.
10. Ortak İslam medeniyeti ve mirasının ortaya çıkan sorunlara çözüm bulma ve yeni olguları yönetme konusunda son derece önemli rolü bulunduğu dair fikir birliği sağlanmıştır. Buna bağlı olarak, İmam Gazali (Muhammed Gazali Tûsî), Mevlana Celaleddin (Muhammed Belhî), Allame Muhammed İkbâl Lahorî gibi önde gelen İslam âlimleri, düşünür ve felsefecilerinin İslam medeniyetine olağanüstü katkılarının unutulmamasının gereği vurgulanmıştır.
11. Ayrıca en önemli çağdaş reformcu ve ruhani lider, İran İslam Devrimi'nin mimarı Ayetullah Ruhullah İmam Humeynî'nin üstün fikir, düşünce ve katkıları teyit edilmiştir.
12. Ortak insanlık mirası kapsamında, söz konusu eserlerin ne gerekçeyle olursa olsun tahrip veya imha edilmesini kesin bir dille kınayan UNESCO çözümleri desteklenerek, dünya çapında dinî-tarihî eserlerin korunması ve yaşatılmasının gereği vurgulanmıştır.
13. Tekfirci grupların ortaya çıkışının yanı sıra bu grupların dünya çapında (özellikle Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da) terör saldırılarının yoğunlaşmasının, ortak düşmanlar lehine Müslümanlar arasında savaş ve çatışma çıkarılmasının zorba devletlerin hilelerinden kaynaklandığı kanaatine varılmış; İslam dünyası önderlerine, tekfirci grupların meşum eylemleri konusunda kamusal bilinç geliştirilmesi çağrısında bulunulmuştur.
14. DAİŞ ve diğer terörist - tekfirci gruplara karşı etkin mücadelede ve bu grupların etkisiz hâle getirilmesinde uluslararası toplumun ortak ve kesintisiz desteği gereklidir. Bu nedenle, tüm ülke, kuruluş ve kişilere (düşünce kuruluşları, araştırmacılar, dinî liderler vb.) DAİŞ'e karşı mücadele çağrısında bulunulmuştur. "İyi terörist" ve "kötü terörist" tarzındaki tüm tanımlama çabaları ters etkiye sahiptir ve kabul edilebilir değildir.
15. Uluslararası hukukun; tüm ülkelerin toprak bütünlüğüne, devlet - millet egemenliğine ve kendi kaderini tayin hakkına saygı ifade eden bazı temel ilkeleri yinelenerek vurgulanmıştır. Bu çerçevede herhangi bir ülke iç işlerinde gerçekleşecek değişimlerde, halkın tam katılımı ile demokratik ve barışçıl yolların aranması gerektiğinin altı çizilmiştir.
16. Her ülkenin, birlik, toprak bütünlüğü ve ulusal egemenliğinin gözetilmesinin önemi vurgulanarak; (din kisvesi altında faaliyet gösteren gizli terörizm ve şiddetin aralıksız saldırılarına direnen) Irak'ın DAİŞ'e ve açık - örtük askerî, finansal, ideolojik destekçilerine karşı tam teçhizatlı bir çatışmada binlerce şehit verdiği güçlü bir şekilde tekrar dile getirilmiştir. Irak'ta yaşananların İslam dünyası açısından ağır ve belirleyici sonuçları vardır. Bu açıdan, DİF üyesi ülkelere ve uluslararası topluma bu kritik sorunun çözümünde Irak halkı ve hükümetini destekleme çağrısında bulunulmuştur.

17. Suriye'nin birlik, toprak bütünlüğü ve ulusal egemenliğini gözetmenin hayati önemi olduğu vurgulanmış; Suriye'de şiddeti ve krizleri sonlandırmanın, ulusal uzlaşa sağlamanın yegâne yolunun ülkedeki partiler arası diyalog ve müzakereye bağlı siyasi çözüm olduğu kanaatine varılmıştır. Bu açıdan, ülkenin kaderini ilgilendiren herhangi bir siyasi reform, değişiklik ve düzenleme yalnızca ve yalnızca Suriye halkı tarafından gerçekleştirilmelidir. Bölgesel ve bölge-üstü aktörler Suriye'de barış sürecini kolaylaştırıcı adımlar atmalı ve desteklemelidir.
18. İslam toplumları içindeki birliğin ve stratejik ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik mekanizmaların geliştirilmesi amacıyla 7. Dünya İslam Forumu benzeri toplantıların sürdürülmesi gereği vurgulanmıştır.
19. Mezhepler arası farklılıkları azaltacak, dinî liderler - fetva makamları (Maraje) ve İslam hukuku âlimlerinin çekişme konusu olan çeşitli meseleleri tartışarak çözüm üretebileceği bir üniversite/akademi/medrese/okul (İslam Mezheplerini Yakınlaştırma/Uzlaştırma Akademisi - مدرسه التقريب بين المذاهب الإسلاميه) kurulması önerilmiştir.
20. İslam dünyasının karşı karşıya bulunduğu çeşitli sorunların neden ve kökenlerini tespit etmek ve bu sorunların çözümüne ilişkin etkili yaklaşımlar geliştirmek amacıyla İslam dünyasının; biri İslam dünyası içindeki ilişkilere kılavuzluk edecek iç nizamname, diğeri ise İslam dünyası ile diğer din ve medeniyetler arasındaki ilişkileri düzenleyecek dış nizamname olmak üzere, iki ahlaki ve siyasi nizamname hazırlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.
21. Kudüs işgalci rejimi ve rejimin Müslümanlara karşı önlenemeyen, süregiden saldırıları ve zulmünün, özellikle Filistin ve Lübnan'da, İslam dünyasının başlıca meselesi olmayı sürdürdüğü güçlü bir şekilde vurgulanmış; Dünya İslam Forumu (DİF) üyesi ülkelere sorunu etkin biçimde çözmek üzere büyük çaba gösterilmesi çağrısında bulunulmuştur.
22. Cömertlik ve nazik ev sahipliği dolayısıyla İran İslam Cumhuriyeti'ne ve özellikle sergilediği örnek misafirperverlikle Forum başarısının taçlanmasına vesile olan Yezd halkına minnet ve şükran sunulmuştur. "Stratejik İletişim, Referans Değerler, Kurumlar ve Kişiler" temalı 7. Dünya İslam Forumu'nda; Afganistan İslam Cumhuriyeti Herat şehrinin, Mayıs 2017'de yapılması öngörülen 8. Dünya İslam Forumu'na ev sahipliği yapma isteği memnuniyetle karşılanmıştır.

25 Mayıs 2016, Yezd